

PEST, I. félév.

17. szám.

April 23. 1868.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, csütörtökön. Előfizetési ár: helyben félévre 1 forint 31. A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri. Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél-félételért 1 frt, tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, a Szent-István-Társulat igazgatóságához kérjük intéztetni, évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítottatik

Niczki gróf Niczky Lajos,

a sopronymegyei kath. egyesület elnöke.

Kedves meglepetést vélünk t. olvasóinknak tenni, midőn ezennel az újabb időben oly magasztalólag fölemlített sopronymegyei kath. egyesület tisztelt elnökét, gróf Niczky Lajos eszász. királyi kamarást, s benne egy ép olyan lelkes honfiut, mint nemes szívü emberbarátot bemutatunk.

Született 1822-ik évi márcziushó 30-án Ligvándon, Soprony megyében, és így most legszebb férfikorában van, tanulmányait kitértő előmenetellel magányzólag végezte, különös előszeretettel foglalkozván a történelemmel, mely még most is kedvencz tanulmánya.

A jogvégzett ifju gróf 1848. előtt három évig mint tiszti jegyzőszolgált Soprony megyét; aforradalom után, a szerencsétlen provisorium alatt mint a legtöbb jó lelkü tehető magyar honfi félre vonult magányos jószágára, s ott kizárólag a tudományoknak és az okszerű gazdaságnak élt. Jóságai egyszermint példánygazdaszatok. — Egyet nem tudott vele ezen kormányzati kísérlet feledtetni: egy jobb jövő reményét, a hazai

jogérzelem végleges diadalát — melynek horgonya épen hazánk multjában, a történelemben vala és a régi magyar vendégszeretetét és a jószívűséget, a magyar nemesség ezen kitörülhetlen jellemvonásait. Kastélyának kapuja baráti-

nak, vendégeinek, nemes szive a szűkölködőknek mindig nyitva áll. A menyüi jót tehet, — a mennyi nyomort enyhíthet — tehetségeihez képest, örömteli készséggel, minden hivalkodás nélkül megteszi. — Itt csak egyes tudomásra jutott tetteit soroljuk elé — a nem tudottakat följegyezte örangyala az élet könyvébe, s azokról majd Teremtőjével számoland a szerény, angyalszelid gróf. — Kis-Udvard templomának tornya nem lévén, ezt a nemes gróf nem nézhetette, s 1862-ben annak fölépítésére 500 frtot adott; 1865. a nagy-udvardi isko-

lára, ámbár a határban csak keveset bír, 200 forintot adott; ugyan nagy-Udvardon a tűzkárvallottaknak pár év előtt 200 forintot adott első segítségére, azonkívül ökreit, szekereit, eselédjeit az építési anyagok szolgál-

tatásához a szegényeknek rendelkezésére adta. — Kis-Udvardon 1866-ban 3 ház égett el, más nap 130 frtot adott át a kárvallottaknak, és tetemes segítségökre volt az építésnél; 1845. a ligvándi plébánia-házat fölépítteté; 1866-ban midőn Ligvánd, Kis-Ligvánd, Nagy- és Kis-Udvard helységek a pusztító cholera színhelyei voltak, a nemes gróf Loesmándról a maga költségén orvost hívatott, ki az egész epemirigy alatt naponta a beteget meglátogatta és alkalmas orvosságokkal, jobb élelemmel ellátta, mindezt a gróf költségén. — 1867. somogyi jószágán a tótygyugi kis templomnak egy orgonára 100 frtot adományozott.

Mind e tettek, s sok ehhez hasonló mutatják a keresztény kath. magyar mágnást az ő teljes szép fényében, de kath. érzületét mutatja egész vallásos élete, s mutatja azon lelkesülés, melylyel a nemes gróf több világi szellemű elvokonokkal a sopronmegyei nagy-szerű kath. egyesületet életbe, s üdvös tevékenységre hívta épen oly időszakban, midőn e föllépés, e nyilt

bizonyítvány-adás Soprony megye 150,000-nyi kathol. népessége részéről 8 milliónyi hitfeleink buzdítására a magyar szent korona alatt, de minden, száz és száz milliónyi hitfeleink örömére az egész kerek világon, és szent atyánk vigasztalására Rómában a legjelentékenyebb.

Áldja meg Isten az egyület minden szent czéljában és üdvös munkásságában; legyen a soprony-megyei egyesület azon életrejtő kovász — mely Krisztus titokszerű testületét, az egész catholicismust fölébreszti életre, elevelésre, tevékenységre buzdítsa, hogy itt álljunk milliók magunkkal esatakeszen — de vezérelve azok által, s szent és földoldthatatlan lánczokkal összefűzve azokkal — quos posuit Dominus regere Ecclesiam Dei — kiket az Ur rendelt Isten egyháza kormányzóul, főpásztorainkkal, püspökeinkkel, s Krisztus helytartójával, egységünk központjával, a római pápával.

Hérits Antal.

Uti tárczából.

(Folytatás.)

Eddigi utazásunkról keveset lehet szólni. Az egy nagy megfeszített repülés volt Bécestől Párisig, különféle szép vidékeken keresztül; de mindeddig sehol sem időztünk. Az ilyen nagyobb társas utazás, a hol 4—500 utazó főleg egy czél felé törekszik, bizony minden kényelmet kiszorít — és csak akkor ereszti az embert binesciből ki, ha a főpont el van érve.

Utközben volt elég panasz, hol alapos, hol alaptalan; de én tultettem magamat azokon, ha a környék nem volt épen rendkívül érdekes, emulattam utitársaimmal, eltréfáltam bécsi ismerősömmel, el Cyrill barátommal, ki remélem nem fogja megbánni, hogy velem találkoztott; s bárki legyen azon derék nőrokona Aradon, a ki podgyászát avval az izletes fehérezipóval és a néhány palaczk magyarátival ellátni testvéri földadatának ösmeré, fogadja köszönetünket.

Bajorországban kezdtük megköszölni — az Isten fizesse meg.

Cyrill barátom magyar önzéstelenséggel és vendégszeretettel az egész coupét részesíté provisiojával — még azt a cseh Wenzlicskót is, a ki köszönetből aztán kihortyogta helyéből — s tőlünk, ha más hálát nem kapott is, de azon általános elismerést igen, hogy kenyér és bor dolgában Magyarországnak nincs párja széles e világon.

Mühlhausennél egy oda való iparos lépett be kocsimba, kivel törtem-martam franczia nyelvtudományomat — de ki a francziáknak saját udvariságával igen figyelmesen elhallgatott, és nem tudá eléggé dicsérni jártasságomat, jó kiejtésemet — s nem egy fölvilágosítást adott az itt ott fölmerülő vidékek, helyekről, a mit én egész készséggel többi utitársammal közöltem.

Igy mult el ezen hosszú fáradságos ut nevetés, tréfa, adomázás, és itt-ott vig dallamok közt — míg

más drágább helyen utazó társaink unatkoztak, boszankodtak uti rendezőnk ellen, — míg végre rajtam is erőt vett az 53 órai folyvásti kocsirázás és kimerültség, ugy hogy testemben lelkemben kifáradva üdvözlém s velem a többi társak is, midőn a világváros Páris mutatkozott előttünk.

Mit mondjak Párisról, a mi jobban is szebben is már el nem mondatott volna? S pedig mégis sok lesz az én mondani valóm, a mit más utirajzokban nem talál fel az olvasó. Ez onnét van, hogy én egy falusi magyar ember, és kath. plébános szemével nézem az előforduló tárgyakat, s mint ilyen nyujtom élményeim, tapasztalimat a „Katholikus Néplap“ olvasó körének.

Minden tudákos teketoria nélkül adom azt, a mit láttam, szemlélttem.

Páris, gyermek álmaink mesés aranyvárosa, melyről tanuló koromban annyit olvastam, tanultam; Páris a divatvilág termékeny bölesője, Páris, a mult század alkonyáig a királyi fény földi Eldoradójak, 1789—1794-ig a világforradalom gyűlhelye, és minden főálló rend fölbontója, Páris a király-gyilkos és polgárvérben fűrésztött rabló-barlang, Páris 1795—1815-ig I. Napoleon harezidicsőségétől viszhangzó, azóta 1848-ig különféle kormányformákon okoskodó, — végre a mostani III. Napoleon által 1851-től a dicsőség legujabb korszakában, a világ sorsát intéző Páris, mely katolikus létére a kath. egyháznak legnagyobb fájdalmakat, de ujjabb időben a legnagyobb vigasztalást nyujtá, Páris a mostani művelt világ központja, szive végre előttem feküdt.

A reggeli nap világítá meg előttem ezen házakból, palotákból álló tengert, melyen itt-ott kiáltóbb pontok

jelentkeztek mint hajók magas, égbenyuló árboeczfakkal, — közelebb érve, kivettem, hogy ezek számos domjai és templomai.

Mivel közelebb értünk Párishoz, annál nagyobb sürgés-forgást vettünk mindenfelé észre, mindenki Páris felé törekedett. Végre beértünk a vasuti indóházba, s kiszállánk egy eddig ismeretlen világba. Ilyen lehetett a bábeli nép- és nyelv-zavar. Mennyi zaj, mennyi élénk forgalom, mily sokféle ruházat, mily különemű viselet.

Párisban minden öt perczen érkezik és távozik a vonat, azért szakadatlan ezen néptömeg. Mi sem értünk reá báméskodni, hanem mások példájára uti podgyászunkat kezünkbe szorítva haladánk a kimenethez. Itt vártak reánk a már előre elrendelt társas-kocsik, hogy a Neumeyer-féle uti társaságot a város különféle vendéglőibe szállásolják.

A szerencsés véletlen egy hat személyre való

kisebb társaskocsit vezetett épen élénk, kelemes külsejű fiatal ember volt vezénylője, kiből később a Tuileriák közelében fekvő „Hôtel Bergeron“ című szálloda főpinczérét ismertük fel. Reá is bíztuk parisi jövendőnket, beszállottunk és nem bántuk meg. A mint a sok népes fő- és mellék utcán keresztül végre a Rivoli és a július 29-ik utca sarkán megállapodtunk, s utánunk még néhány kocsit, az egész szállodai személyzet, élén maga a szép külsejű, finom izléssel öltözött szállodai tulajdonos, „Madame Martin“ fogadott. — Ismét elővettem itt francia nyelvemet, és szónoka lettem kis társaságunknak, s fáradozásomnak azon eredménye lőn, hogy a fogadósnő is daczára annak, hogy mi a Neumayer-féle utitársaság szegényebb, az-az hármasszertályosai valánk, mégis jól fogadott, és az ötödik emeletben ugyan, de lehetőleg kényelmesen beszállásoltattunk.

Héríts Antal.

Egy anya végkivánata.

— Beszély. (Vége.) —

Midőn Rigóné tanyája irányába értünk, a nap már leáldozott. Leszálltam a kocsirol, s gyalog a tanya felé indultam. Midőn már közel jártam a tanyához, egy énekhang hatott fülembre; azonnal fölismertem az öreg feeske énekének dallamát, melyet gyermekkoromban oly sokszor hallottam anyámtól. Szinte megállni kényszerültem kellemes meglepettségem miatt. Az első eset vala, hogy tizenöt év után ismét hallám kiskoru ismert dalaimat énekelni; ugy tetszett, mintha ismét gyermek volnék, anyám pedig fiatal asszony. Tulajdonképen a hang bár frisebb és erősebb vala is, mint anyámé, én mindamellett is anyám hangját ismerém fél benne; meg volt a dallamban még azon szomorú hanghordás is, melyet anyáméban feltűnően észrevettem. — Siettem némi megállapodás után az énekesnő felé, ki a ruhaszárító kötérlől épen ruhát szedett le. Egy kellemes arzu hajadont találtam ott, ki szemembe nézett nevetve, midőn kétkedve kérdém: vajjon jól járok-e a Rigóné tanyája felé.

— Fogadni mernék, hogy maga Magda néni fia, mondá a hajadon.

Erre én is mosolyogva fakadtam.

— Én részemről szintén fogadni mernék, hogy maga Rigóné leánya, kit a szolgálatból haza várt — válaszolám neki.

— Magát Péternek hívják?

— Magát pedig Katának?

— No lám, hogy találkoztunk össze.

— És mint ösmertünk egymásra anélkül, hogy valaha láttuk volna egymást.

Erre elneveltük magunkat mindketten s folytatuk a kérdezősködést.

Én megtudtam Katától, hogy anyám épen nem lát már semmit, de ő szegény még mindegyre sem hiszi azt. Különbén Kati elbeszélé, hogy jobb erőben van mint bárki e házban s egyre dudolgat.

— Tehát tőle tanulta maga is azon dalt, melyet imént énekelt? kérdém tőle.

— Ehj! hát kihallgatott? kérdé némileg elpirulva; igen, a jó Magda néni megtanít minden régi dalaira, azt mondja, hogy jó lesz majd egykor, ha ismét szolgálatba jutok, gyermekaltatónak.

Hyképen beszélgetve sietett a fehér ruhát összeszedni. Segítettem neki egy esonót lepedőbe kötni, melyet vállamra vetettem, hogy segítsek neki bevinni.

— No lám! még szolgám is van, monda nevetve.

Mikor erre azt feleltem, hogy rendén van, ha azt teszsem neki, mit ő anyámnak tesz, elkezdett ujra anyámról beszélgetni, de oly szívélyesen, hogy midőn beértünk a konyhába, egész szívemből lekötelezve éreztem magam irányában.

Anyám, ki a szoba ajtajában állott, fölismerte hangomat és sietett mondani, hogy meglátott! Mióta szemekre az örök éj leszállott, egész önszeretete abban állott, hogy ne láttassék vaknak, miben a háziak is kezére adtak mindent; olyan volt ő ott, mint valamely elkényeztetett gyermek, kire mindenki mosolyog, s kit mindenki szívesen lát.

Matyi bácsi, ki ígérete szerint másnap értem jött, rögtön megérté hugának egész állapotát.

— Ugy látom, hugom, mondá neki, hogy nincs miért sajnálnod a városi életet.

— Már az igaz, hogy ez a tájék igen kellemes — válaszolá a jó asszony, ki nem szerette hangosan bevalani meglegedését.

— Igen is, viszonzá Matyi bácsi; de a jó emberek teszik a jó vidéket, és te itt oly keresztények közé juttattál, kiknek faja marapság már nem közönséges.

— Nem is panaszkodom! jegyzé meg anyám.

— És méltán! folytatá nagybátyám: a jó szívek többet adtak, mint mennyit a válság elvett; azért adhat sz halál Istemnek a bajért, mely oly sok barátot szerzett. Ha szemeid még épek volnának....

— Micsoda? szemeim! szakítá őt félben anyám türelmetlenül: — talán csak azt képzeled, hogy vak vagyok?

— Vagy igaz bizony! hisz meggyógyultál. —
mondá Matyi bácsi mosolyogva.

— Amak jele, hogy látok, mondá anyám, hallván a kés és kanál esörgését, abban is nyilvánul, hogy tudom, miszerint fiammal együtt az asztalnál ültök! Épen most kértél kenyeret s vágtaál is belőle magadnak. Ez sem kerülte el tekintetemet.

Rigóné is támogató anyám állítását: szegény jó lélek, belátá, hogy anyám önámítását lerontani annyit tett volna, mint őt kétségbe ejteni.

Midőn utban voltunk, Matyi bátyám főlemlité a szép gyetértést, melylyel anyámnak meglegedést szerezni mindenki sietett.

— Mégis azt mondják, hogy rossz a világ! tevé hozzá érzékenyen; hogy a jók oly ritkák, mint a fehér holló; de a kik ezt mondják, lásd öcsém, azok nem keresik azt, s leggyakrabban nem is gondolnak vele. Én részemről nem értem még oly napot, midőn valakitől legalább egy jó szót nem kaptam volna. Szerencsétlenségre, vannak emberek, kik másra nem tartanak számot, mint azon rosszra, mi velők történik, s a jót olyanak tekintik, mint valamely későn megadott tartozást; ez az oka legtöbbször, hogy az emberek magukkal tulságosan elégtültek, és másokkal oly elégtületlenek.

Több hó mult el ezután minden változás nélkül anyámra nézve. Én többször kirándultam Rigónéhoz a tanyára; Kati is gyakran hozott hírt nekem a városba. E derék leány oly gyakran bejött vásárolni egyetmást, a mint csak tehetette. Mintegy öt év telt el ily körülmények között, mikor csak idém engedte, mindig anyám körül töltöttem az ünnep- és vasárnapot. A legutóbbi évben néhány hó óta anyám ereje szelátlomást fogyott, székét nagy ritkán hagyta el és észjárása zavarttá lön. Matyi bácsit ez aggodalomba ejté, valamint engem is.

— A ezérna bomladozik a motollán, mondá szokott rövidséggel Matyi bácsi, a fonál vége felé jár.

Én e baljóslatu megjegyzést haragosan utasítam vissza.

— No bizony, azt gondolod, hogy talán nekem tetszik e dolog? Hanem hát a jövő olyan mint az emberek, mindig szemközt kell velők nézni. Édes öcsém, előbb-utóbb itt lesz az idő, midőn el kell válnunk e világtól; azoknak legjobb, kik leghamarabb elköltöznek.

— De hát minék gondoljunk előre e kegyetlen elválásra? kérdém tőle.

— Minék? ismétlé Matyi bácsi; azért, hogy készületlenül meg ne lepessünk, hogy megerősödjék szívünk s férfiak legyünk a válás percében. Lásd, öcsém, ezen életben nem szabad szembekötösdit játszani az igazsággal; a becsületes ember nem hazudik sem másoknak, sem magának. — Különbén mindig üdvös dolog a halálra gondolni! Akár maradunk, akár elköltözünk, jó emléket akarunk hagyni azoknál, kik elköltöznek, vagy a kik maradnak, s ez által jobbak leszünk. Most, hogy figyelmeztettek anyád állapotára, fogadom, hogy több gondod lesz reá ezentul.

Nagybátyámnak igaza volt; — figyelmeztetésére gyakrabban kitekintettem hozzá és sürűbben eszembe jutott fiui tartozásom. Minden kimenetelem alkalmával vittem valamit magammal, mit előtte kedvesnek hittem,

és ő oly édesdeden megköszönte e figyelmemet, mint előbb soha. Meglehet, ő is érzé elte végét, ezért volt érzékenyebb azok iránt, kiket el kellend hagynia.

— Te valóban megköszöntetted velem Istennek, hogy öreg lettem! mondá minden újabban tanusított figyelmemre.

Ezután elkezdett fiatal koráról beszélni, házassága első éveiről s az én kiskoromról. Visszaemlékezett mindenre, mit mondtam és mit tettem.

Kati oly figyelmesen hallgatá anyám mondatait, mintha csak a török időkről beszélt volna előttünk.

Legutóbbi látogatásom alkalmával Kati a szokott-nál aggodóbbnak tünt fel előttem.

— Magda néni nem jól van — mondá elindulásom percében.

— Ejh! én jó Istenem! én is észrevettem ezt! de azt mondja, nem fáj semmije, és orvost nem akar látni.

— Igaza lehet, mondá Kati; az csak jobban elszomoritaná.

Mindketten sohajtottunk — és szorult szívvel indultam a városba.

Másnap egy új épület emeleti állványán dolgoztam, midőn lehíttak. A mint letekinttem, minden vér arzomba szaladt: Kati volt alant.

— Hogyan van anyám? kérdém tőle.

— Roszul — felelé szomoruan. Látni szeretné magát; jöjjön tüstént; az orvos azt mondta, nagyon sürgős a dolog.

Erre elutaztam rögtön.

Soha ut még ily hosszúra nem tetszett előttem. — Szerettem volna anyám valódi állapotát megtudni, de nem is mertem kérdezni Katitól.

Végre kiértünk a tanyára. Rigóné a ház ajtajában állott, mintegy várva minket, mi nagyon rossz jelnek tünt fel előttem. Midőn közelébe jöttünk, előmbé kiáltott:

— Siessen, nagyon várja édes anyja!

Anyám csakugyan a végsőben volt; azonban megismert még és felém nyujtá kezét.

Nem vagyok képes elmondani, mit éreztem erre. Halkan ágyához borultam.

— Péter fiam! mondá: ne szomorkodjál; nyugodtan és elégtülen halok meg, mert láthattalak.

Ereztem, hogy erőt kell venni magamon; leültem ágya mellé, és biztattam őt; de ő fejté esőválá.

— Ne töltsük az időt önámítással, mondá mindig egyre gyengébb hangon; el akarom mondani végkivánságomat; hívd elő Katit.

A fiatal leány oda jött; anyám átnyujtá neki ládája kulcsát és kivétetett belőle többféle apróságot: egy ezüst órát, mely boldogult apámé volt; egy pár ezüst függőt, melyet mint menyasszony viselt — s még más egyebeket. Sorba rakatá azokat anyám; a háznépét egyenkint előhívá, s kinekinek ajándékozott valamit. Rigónénak egy ezüst keresztet olvasót adott, nekem apám óráját, Katinak a függőt. Ezután előadatá azon öltönyét, melyben magát halálakor öltöztetni kíváná, s kijelenté, hogy sirján kökereszt legyen, melyet nekem kell kifaragni.

Mi mindezt könyeink és zokogásunk elfojtásával hallgattuk, megígérve mindannak teljesítését, mit kívánt. Ekkor megérkezett a koci a gyóntatópappal. —

Szívem csordultig vala, kimentem tehát, hogy kisírjam magamat.

Jó sokáig lehettem künn, mert mire bementem, már éj vala. A pap már eltávozott. — Hallottam, hogy Kati anyámmal beszél. Az első szavakból tüstént megértém, hogy rólam van szó.

A haldokló nyughatatlan lévén, hogy egyedül hagy a világon, egy kívánságát közlé a leánynyal, melynek ez szeliden ellenszegült.

— Péter sokkal okosabb és jobb szívü, hogy ne tudná, mit kell tennie, mondá remegő hangon Kati.

— Ekkor hát miért nem akarsz hozzámenni? — kérde anyám.

— Én nem mondtam ezt, Magda néni — válaszolá Kati.

— Hadd szólok hát magam veled.

— Nem, válaszolá élénken Kati; ma semmit sem tagadna meg, később pedig megbánhatná. Édes néni,

sem maga, sem én miattam ne határozza el erre magát; válaszszon tetszése és akarata szerint.

— Édes Jézusom! mondá anyám szomoruan; ezen örömet mégis megérni hittem e földön!

— És meg is fogja érni, ha ez csak tőlem függ, szólaltam meg erre, az ágyhoz közeledvén; ne féljen senki, hogy ezt megbánom, mert anyám kívánsága az enyém is.

Igy vettem el Katimat, mondá Kömüves komám, gyengéd pillantást vetve a kisedét tartó anyára; és mondhatom, hogy ez vala anyám utolsó jótéteménye irányomban a világon.

Anyám másnap meghalt, midőn deket harangoztak, kezeiben tartván Kati kezét s az enyémet. Isten fizesse meg neki azt, mit én már nem teljesíthettem e földön; mert az anya sokkal nagyobb hitelező, hogysen gyermekei fáradozásait e földön visszafizethetnék.

S . . . . .

Garibaldi hadjárata Roma ellen 1867-ben.

VII.

(Vége.)

Garibaldi megveretése után, dühös jobbra balra való futkosás után végre Viktor-Emanuel katonáira akadt. Könnyebben lélekzett. Azt gondolta, majd megegyezik Ratazzival.

Azonban biz őt a törvény nevében elfogták. Garibaldi, a ki soha életében sem tudta, hogy mi az a törvény, mert mindig kívülről élt, most sem akarta a törvényt érteni, és tiltakozott: „Amerikai polgár vagyok, kiálta dühösen, nem áll jogotokban engem elfogni.“

Nem is tagadjuk, hogy az előzmények után kegyetlen tett volt az az elfogtatás. Azelőtt megengedték neki, hogy a miniszterek hallatára a népet lázítsa Róma ellen, vaspályán küldötték őt az örök város ellen, s most, hogy nem győzött, azok, a kik biztatták, jutalmul befogták.

Hogy miként viselték magukat az elűzött garibaldista bandák, arról a római hivatalos lap a következő hü képet adja:

„Midőn Kanzler hadügyminiszter Monterotondóba érkezett, a lakosok felszólították, tekintené meg a főegyházban, mily vad pusztítást tettek a garibaldisták, kikről a lakosok azt mondták, hogy nem keresztények, hanem még nem is emberek, hanem megtestesült ördögök, kiknek feladata megsemmisíteni a vallást és a tulajdont.

A templom belseje úgy el volt pusztítva, hogy nem is hasonlított többé templomhoz; a szentszékek, feszületek, gyertyatartók sat. mind eltűntek. A templom oly ronda volt, mintha tisztátalan állatok tanyáztak volna benne. A sekrestyében az almáriomok össze voltak zúzva, mintha rablók pusztítottak volna benne; a szent edények és ruhák vagy elrabolva vagy haszonvehetlenekké téve; a könyvek széttépve, részben megégetve hevertek szerteszét.

A szent ostyákat elásták. Több fogolynál kelyhek, füstölők, szentségtartók darabjait találták; az egyiknél az a kis hold-alak volt, melybe a szentostya imádás végett bele szokott tétetni.

Mig Garibaldi áldozatait magukra hagyta, Rómában nagy számmal hagyott sebesültjeit a legnagyobb gondossággal ápolták.

A csata utáni napon a pápaiak és francziák várták, hogy Mentanában a csata meg fog újulni; azonban a városban levő garibaldisták kapituláltak.

Mentanából a pápai hadsereg egy osztálya Monterotondó felé fordult. Utjokban a garibaldisták iszonyuan garázdálkodtak. Különös dühvel a templomokat pusztították. A monterotondói kastélyban a pápaiak 10.000 garibaldista fegyvert találtak.

E kudarcz után az olasz hadsereg, mely pillanatra szintén átlépte a pápai állam határait, visszavonult. Garibaldit Spezzia várában őrizték.

November 4-kén egész Róma talpon volt, hogy lássa a foglyokat és sebesülteket, kiket a Nomentano-hidon és Pia-kapun behoztak. — A pápai és franczia sebesültek számára az egész római főnemesség följajánlotta szekereit. A sebesültek után jöttek a foglyok, számra nézve mintegy 1000.

A pápai és franczia hadsereg bevonulása Rómába november 6-kán valóságos diadal volt. — A sereget Kanzler és de Failly tábornokok és törzstisztjeik fogadták.

A sereget Polh és Courten tábornokok vezényelték. „Éljen a pápa- király! Éljen IX. Pius! Éljen a katolikus Franciaország! Éljen Napoleon császár! Éljen a vallás! Éljen a pápai Róma!“ kiáltá a nép folyvást, a hadsereg iránt is legélelnebb rokonszenvét nyilvánítva.

A pápa november 7-ikén a sixtini kápolnában ünnepélyes gyásztisztviszeteletet tartatott azokért, kik a szentszék védelmében estek el.

Ő szentsége majdnem naponkint meglátogatta a sebesülteket; — mindenikhez egy pár szeretetteljes vigasztaló szót intézvén.

Az egész pápai állam megtisztult a garibaldista bandáktól. A népek örömlében hódoló feliratokat intéztek ő szentségéhez.

Ő szentsége gondossága a garibaldista sebesültekre is kiterjedett. Ezek is a leggondosabb ápolásban részesültek. Egy alkalommal közéljük lépve, így szólt: „Fiaim, ime előttetek áll Olaszország vámpirja, mint a ti tábornokotok engemet nevezett. Látjátok, mindnyájan fegyvert ragadtatok ellenem, egy szegény

aggastyán ellen. „... Mély csud állott be az egész teremben; a garibaldisták önkénytelenül is térdre bocsátkoztak; a meghattott IX. Pius köztök állott. „Neked barátom, szóla nyájason, nines jó inged, neked nines eszmad; a pápának, ki ellen még tegnap harezoltatok, gondja lesz reátok, föl fog benneteket ruházni, azután áldással visszatérhettek családaitokhoz.“

Honnan származik a jezsuiták elleni divatos gyűlölet?

A mai korban bármely embernél minden azon kérdéstől függ, mily viszonyban áll Jézus nevéhez? Ha ezen név reá nézve botrány és esztelenség, úgy nem bír kulesesal az egyházban elérhető üdv megértésére. „Mert senki sem jó az Atyához, hanem csak énáltalam.“ (Ján. 14, 6.)

Bizonyos gróf utolsó betegségében egy általa jól ismert áldozárt hivatott magához, s így szólította meg: „Igen beteg vagyok, tisztelendő ur, s érzem közel haláloamat. Most kívánám, beszélne velem vallásos dolgokról; de hogy önt a szükségtelen fáradságtól megkíméljem, eleve kijelentem, hogy sem Jézusról, sem a jezsuitákról hallani nem akarok.“

„Igen jó, viszonzá az áldozár, hogy ezt nekem előre megmondá, mert ezen nyilatkozata nélkül Ő lett volna társalgásunk első s legfőbb tárgya. — De van még sok más épületes tárgy, melyről beszélgethetünk, s hogy egyet azonnal elkezdjünk, ohajtja e, hogy önnel Istenről beszéljek?“

„Bizonyára, viszonzá a beteg, mindent szívesen hallok, mit Istenről fog beszélni; mert a legfőbb lény iránt mindenkor a legnagyobb tisztelettel viseltem.“

„Erre nézve tehát megegyeznénk, mondá az áldozár; s most Istennek az emberek iránti szeretetéről, oly meggyőző és megható módon kezdett beszélni, hogy a beteg az elválásnál a pap kezeit megszorítá s igen kéré, ismételné látogatását.“

A második látogatásnál Isten bölcsesége, mindenhatósága és mindentudósága körül folyt a beszéd. Ezen elmélkedések, ám-bár igen alkalmasak voltak a lelket komoly és mély érzelmekkel eltölteni, az előkelő beteg ébredő lelkismeretére még sem gyakoroltak kellemetlen vagy kínos benyomást. A harmadik látogatásnál Isten szeplőtelen szentségéről s arról beszélgettek, mint kell egy ily tiszta lénynek szükségkép mindent magától eltávolítani, mi nem hasonlón tiszta és szent. A negyedik látogatásnál beszédök tárgya Isten hajthatatlan s megvesztegethetlen igazságossága volt, melynél fogva: „Isten haragja is kijelentetik mennyből azon emberek minden istentelensége és hamissága fölött, kik az Isten igazságát hamisság által tartóztatják.“ (Rom. 1, 18.)

Ez a betegnél a kedvetlenség és félelem vegyülékét kelté fel, s kiálta: „Kérem, hagyjon fel! Ez több, mint menyit elbírhatok. Ha a Mindenható valóban oly szent s igazságos, mint ön Őt leírja, akkor én veszve vagyok.“

Az áldozár nem felelt, hanem felkelt, komolyan s tiszteltesen meghajtá magát, kalapját s botját véve távozott.

Egy nap a másik után mult el; de az áldozár nem jelent meg a beteg férfi ágyánál. Végre a gróf egy hírnöke kopogtata a plebánián s kéré az áldozárt, jöne gyorsan a beteghez. S midőn a betegszobába lépett, ezen aggályteljes felkiáltással fogadtatott: „Oh tisztelendő ur, miért nem jött hozzám oly soká? Kedélyem rettegés s kételyvel van telve; úgy érzem magam, mintha már a pokolban volnék vagy a pokol volna bennem! Az Istenre kérem mondjon valamit, mi által megkönnyíthet s visszaadhatja kedélynyugalmamat, melyet beszélgeté-

Előadtuk röviden e hadjárat történetét. Micsoda következtetést vonjunk belőle? Azt, mit Krisztus Urunk szépen mondott: „Bizzatok! én meggyőztem a világot!“ Jézus egyházát kezdettől fogva mindig üldözték; ellenségei mindannyiszor megszegyennültek. Az egyház ülvás, mely sok pörölyt megviselt már. A ki e köre esik, az szétzuzatik, mondja a szentírás. **F ü s s y.**

sei elrabortak. Enyhitse kérem egynémely kint okozó állítását vagy mondjon egy vigasztaló szót, mely megnyugtathasson.“

„Igen sajnálom gróf ur“, viszonzá az Ur szolgálja, „hogy előbbi állításaimból egy szót sem vonhatok vissza. Mondhatnék ugyan néhány magasztos s vigasztaló igazságot, de ön azokat nem akarja hallani.“

„Oh nem, nem! kiálta a haldokló valódi lelki fájdalommal; csak mondja el, mi rajtam segíthet, bármi legyen is az; mondja, van-e egy mentő ut, mely nyitva áll számomra?“

„Minden bizonynyal tudok egyet“, viszonzá amaz, „de akkor meg kell engednie, hogy Jézus Krisztusról beszéljek!“

„Igen, igen! kiálta a haldokló természetes hevességének gyors felindulásával; beszéljen a mit akar s a kiről akar; de mutasson egy ajtót, melyen át a már biztos pokoltól megmenekülhessek!“

S most beszélt az áldozár arról, ki a világra jött, hogy üdvözítse a bünösöket, s kinek vére által büneinktől megtisztulunk. A beteg szívet az isteni üdvözítő igazságnak adá át, ki az egyházban él s békét ad a jóakaratuaknak! S minthogy most sz. Bernáttal Jézus nevét édesnek találta — azért még halála előtt mint keresztény a jezsuita nevezetet eltűrhetének, ezen rendnek pedig Jézus nevébeni működését szépnek és dicséretesnek találá. Csak azt sajnálta, hogy már nines ideje azokat megtéríthetni, kik vele a titkos társulatokban ezen két nevet megtaltatták, a nélkül, hogy tudná: mikép? Ő boesánatért esd ezen közzététel utján.

Sasvölgyi.

Hogy kell készíteni jó sajtot kevés tejből?

A sajt-készítésnek ezen új módja leginkább oly háztartásokat érdekel, melyek egy pár fejős-tehén mellett kevés tejjel rendelkezhetnek. Az igen egyszerű s könnyű készítés áll következők közül:

A tej itt is, mint minden sajtesinálásnál, oltóval (száraz borju gyomor) megoltatik, és róla a savó, a mennyire csak lehet, eltávolítatik, azután az összement turó benyomatik egy eszerépfazékba, és több rétből összehajtogatott len- vagy gyapotkendő reányomatik, mely a turóban megmaradott savót magába szívja; ha megtelt savóval, a kendő levétezik és épügy egy más nyomatik reá, és ez addig ismételtetik, míg a savót annyira, mintha a legkeményebb sajtba lett volna kinyomva, kiszivattuk belőle, mi 12 óra alatt tökéletesen eléretik. A következő fejjel hasonlóképen eselekedvén, a turót a savó eltávolítása után, ugyan abba a fazékba az első sajtra reányomjuk, és folytatjuk ezt mindaddig, míg nem az egész fazék megtelik. Az így készült sajt minden nedvességtől menten s tömötten tartja magát.

Az oltó, midőn használtatik, legyen száraz, mivel az ilyennek hatása erősebb, min a frissé; meleg időben nem duzzasztja fel oly nagyon a sajtot, nem csinál benne nagy lyukakat, és nem ad neki oly erős ízt.

Az oltó csak egészséges borjúból vétessék használatra, figyelemmel lévén arra is, hogy egészséges és jó teju anyáktól származottak legyenek. A borju 10 napos korát ha elérte, levághathatik, előbb a gyomor jobb kitisztulása végett, 12—14 óráig elvonván tőle a szópást. — Ezután kivétetvén belőle a gyomor, jól beszóztatik és a levegőn megszárittatik. Használatra vétetik belőle egy darabka, melyet apróra törvén, néhány perczig meleg vízben hagyjuk ázni, és hozzáadvá sárgarépa (murok) nedvet, átszűrjük és a tejbe tesszük, mire ez mintegy negyven percz alatt megalszik. (F. G.)

A szarvasgomba.

Az újabb erdőtani elvek szerint a szarvasgomba az erdőszereti gazdaság egyik tárgyát képezi. Édes hazánkban, már néhai gróf Illésházy, kinek trenszinymegyei nagy szálas erdeiben a szarvasgomba — jelentékenyebb jövedelmi forrást képezett, az efféle gombászat kedvéért különös vadászokat, kik kivétel nélkül az erdőszereti személyzethez tartoztak — és kutyákat tartott. Hiszszük tehát, hogy ha a szarvasgombának tüzetes leírásához fogunk, az erdőgazdaság kedvelőinek, sőt a kertészettel foglalkozóknak is, — szíves szolgálatot teszünk.

A szarvasgomba, melynek idomzata gömbölyded, közep burgonya nagyságu, kívülről kopasz, magas sűrű ripacsokkal s kemény tüskékkel borított, fekete-barna színű, belől havas eres és szövedékes: hazánk szálas erdeiben is nagy mennyiségben minden tönk, gyök- vagy gyökszalak nélkül föld alatt szabadon terem, s mint esemege, világszerte kelendőségnek örvend.

Kizárólag erdőkben vagy legalább pagonyos (fás) helyeken s mindig a fák mellett föld alatt tenyészik s jelesül a tölgy és vadgesztenyefa szomszédságát igen kedveli.

Említést érdemel, miszerint a fáknak kivágatása vagy ezeknek kivésése után a gombák is önkényt elenyésznek; mi is a fermészetbuvároknak új elmékedésre nyújtott alkalmat.

A szarvasgombákat Olaszthonban téli vagy nyári időben, leginkább kutyákkal kerestetik s eszerént megkülönböztetendők a téli és nyári (olasz) szarvasgombák; melyek közül amazok mindenkor izletesnek tartatnak.

Hazánkban tavasz- vagy őszi szarvasgombászni s jól lehet a tavasziak gyengébbek, mindazáltal a ősziak inkább kedveltetnek.

A gumónak kellő érettségét, ennek erős szagáról lehet észrevenni; mikor is a kutyák éles szaglásuknál fogva ezekre könnyen akadnak. — Az ilyféle kutyák nem képeznek külön fajta, mint ezt eddigelé sokan hibásan hitték. — Az u. n. uszkár

az ilynemű keresésre a legalkalmasabb; a vizsla pedig csak akkor használható, ha vadászatra még nem alkalmaztatott.

A kutyát vászonba varrott szarvasgombával szoktatják a keresésre. — A vászonba való varrás pedig csak azért történik, hogy a kutyá a gombaevéshez ne szokjék.

Az idomításnak végső szakában a vászonba göngyölítés elmarad s a gomba földbe ásatik vagy legalább földdel befedetik. A kereső kutyát mindenkor etetés előtt viszik az erdőbe, legfeljebb esekély adag kenyér nyújtván neki.

Hogy pedig az eb a sok kaparásban el ne gyöngüljön, a gombák kapával vagy más műszerrel kiásandók.

Németországban a szarvasgombát maguk a lakosok keresik; kik a felkarezoltnak tetsző talajréteget esalhatlan jelnek mondják, valamint azt erősítik, hogy az oly helyeken, hol szarvasgombák teremnek, bizonyos apró s iblany színű rovarok szállodnak. A hiedelem szerint ezek a gyökhéjába rakván petéiket (tojásaikat); az itt kifort nedvből képződnének a szarvasgombák. — A természetbuvárok azonban bebizonyították, — miszerint e gombáknak magképrejtői belől egy kopasz hártván ülnek.

Egyébkint bizonyos, hogy a gombák szaga sok állatot sokszor nagy távolságról magához csal.

Az emlős négylábu állatok közül a vaddisznók, őzek, de kiváltkép a szarvasok kedvelik a szarvasgombákat: mi nek tulajdonítandó a szarvasgombának magyar elnevezése is s szabályul vétetik, ha augusztus vége és szeptember hava esős, akkor e gombák is szaporán teremnek. Különösen Olaszország bővelkedik ezekben; hol a fehér szarvasgomba is terem, mely azonban nem oly izletes, mint a közönséges fekete.

A mérges gombákról Kubinyi Ágoston tüzetesen értekezett „a mérges növényekről“ irt igen jeles munkájában. — E könyvet különösen népiskoláink számára ajánljuk.

Egyébként a szarvasgomba nehéz eledel s ennek túlságos élvezése emberhalált is okozott. — Annyi mindenesetre bizonyos: hogy a férges és rothadásnak indultak ártalmasoknak s illetőleg mérgeseknek tekinthetők; s ezen szabály minden gombára alkalmazható. — Az éretlen szarvasgomba iztelen s nem élvezhető. Ha kiásásuk után azonnal homokba tétetnek, hosszabb ideig eltarthatók. Azonban egymást érni nem szabad — különben elrothadnak. Gyakran meg is aszalattanak. Különben olajba, ezetbe, vagy borba, néha sósvízbe, azonban mindenesetre légmentesen tüvegekbe záratnak. — Szarvasgombák a gyógyszerárakban is használattanak. — Végül említést érdemel: miszerint a még ki nem fejlődött gumókat — szarvasmarha trágya és televényes erdei földkeverékekkel vegyült kerti ágyakba ültetvén, ezáltal mesterséges tenyészdegre szert tehetünk. (F. G.)

Mi ujság?

— A husvétí szent napok fővárosunkban a legépületesebben folytak le. Már a feltámadási ünnep is a főváros minden egyházában nagy számú nép jelenlétében tartatott meg. A körmenetnek az idő kedvező volt; mert az addig borult ég nagyszombat délutánra kiderült. Husvét első és második napján is az ájtatoskodók nagy számát számos egyházaink befogadni alig valának képesek. Különösen látogatottak voltak az egyetemi templom, a barátok temploma s a pest-belvárosi. Budán Mátyás király temp omában a 10 órai nagy misén, mely különösen husvét másodnapján gyönyörű egyházi zene kíséretében tartatott, helyet kapni a 10 óra után pár perczel jövkének nem lehetett. — Azonban nem csak délelőtt, hanem a délutáni

isteni tiszteleten is ily szép számmal jelentek meg hiveink az egyházakban. — A vallásos érzelem illetén nyilvánulásai csak örömmel tölthetik el minden jók kebleit.

— A főméltóságú herceg primás, Pestváros azon foly a módására, hogy a Terézvárosban a plébánia területén építtessék elemi iskola, helybenhagyólag válaszolt; egyszersmint azon reményét is kifejezé a magas egyház-fejedelem, miszerint a városi hatóság a lipót-, teréz- és ferenczvárosi plébánia-épületeket a város díszé, s az illető lelkipásztorok fáradozásaihoz méltón fogja felépíttetni.

— A szentléleki szegény templomnak a hercegprimás ő főméltósága 40 s az esztergami székeskaptalan 25 frtot adomá-

nyozott Ur-koporsóra, melyet ezideig a szegénység miatt nélkülözni volt kénytelen.

— Girk György pécsi püspök ur ő exca az ottani jog-lyceum alapítványa növeléséhez 1000 forinttal méltóztatott járulni, ez által új, fényes bizonyítékát adván azon nemes részvétnék, melylyel a tudományos haladás ügye mindenha találkozott hazánk főpapjainál.

— A mult hét legérdekesebb eseményeinek egyike ama látogatás volt, melyet báró Eötvös József vallás és közoktatásiügyi miniszter ő exca e hó 14 kén hg-primás ő főméltóságánál tón Esztergamban. Mindjárt megérkezése után a ft. káptalan tisztelgett ő excajánál, mélt. Szabó József pápai praelatus ur szónoklata mellett; s néhány óra mulva díszes vendégkoszoru környezé a primási asztalt, a mennyiben a káptalan, a megyei és városi hatóságok valamint a tanári testületek ottan képviselve voltak. — Ebéd után megyei küldöttség tisztelgett ő excajánál, melynek szónoka Hamar Pál volt. Ezután ő exca, primás ő hercegsége által vezetve meglátogatta a papnövéldét, bejárta e gyönyörű épület minden helyiségeit, lelkes éljenekkel fogadtatva a ház ifjú lakói által; utóbb megtekinté a gymnasiumi épületet s ezen intézet gazdagabb gyűjteményeit hosszabban szemlélte.

A miniszter ő exca még ugyanaz nap este a gyorsvonattal tért vissza Budára. „Kétségkívül a benyomás, melyet a szívélyes és lelkes fogadtatás reá gyakorolt, nem volt kevésbé kellemes mint az, melyet a szerény és lángeszű államférfiu megjelenése lelkeinkben hagyott“ írják Esztergamból.

— Ezen örvendetes újságot komoly, szomorú hír váltja fel: Úgyane napon az e lapokban is nem rég egyik érdemes munkatársunk által említett freiburgi érsek Vicari Armin jobblétre szenderült. Halála az igazak halála volt, esendes és nyugodt, de az ür, melyet elköltözése a kath. hit lelkes bajnokainak sorában hagyott, végtelen nagy, s a jelen körülmények közt hazájában majdnem pótolhatatlan. Életrajzát e lapok multévi 48. sz. hozta. E dícső életnek immár véget vetett a kegyetlen halál, de Vicarinak emlékezete örök tiszteletben lesz mindazoknál, kiknek anyaszentegyházunk virágása és szent hitünk örökké változatlan érdekei szívőkön fekszenek.

— Fehér husvét. A mult hét végén az osztrák örökös tartományokban s Magyarország éjszaknyugati részében több helyen havazott, egyuttal nagy vihar dühöngött, melynek folytán a távirda-összeköttetés szombat óta keddig Bécs és Pest közt meg volt szakadva. E hó 12-e s 13-a közt éjjel Pozsony és Szőlös közt a két láb magasságu hóréteg miatt egy személyvonat fenakadt s csak hét órai veszteglés után folytathatta utját; ugyanott két tehervonat is fenakadt, sőt összeütközés is történt köztök, azonban nem esett nagyobb baj, mint az, hogy a 29. számú vonat mozdonyvezetője könnyű zúzást szenvedett s két vaggon jelentéktelenül megsérült.

— „**Sírvirágok**“ a gyászos kesergők vigasztalására összeszedte Gondos Benedek újkigyósi lelkész. — A legvigasztalóbb igazságokból egyes kézzel font fűzért vesz e ezimen kezeibe az olvasó közönség. Valódi virágok, melyek illata fölüldíti a lelket s melyek megszívlelése hatalmas óvszer a csüggettség s kishittség ellen. Egészséges lelki táplálék. Valódi katolikus felfogás és nemes tüz vonul át az egészen. — Szerző mélyen áthatva az igazságtól s hevitve a vigasztalás lelkétől fokozottan vezeti a szomorodott szívet az emberiség magas céljain keresztül, vigaszt, enyhet eszegetve a kedvesek elvesztén bánkodók keblébe oly nyelvezettel, mely egyrészt a magasabb igényeknek megfelel, míg tiszta, világos, erőteljes irányba bárkinék is élvezhető. A szent atyák kenetteljes s eszmedus előadása, találó képek s hasonlatok teszik kedvessé a 13 vigasztaló levelet. —

Függelékül sok szép ima s ének járul a megholtakért, úgy hogy e mű egyszersnípt teljes halotti imakönyvet képez. A végén rovat van nyitva kedveseink halálnapjának följegyzésére s így mintegy emléket állítunk e könyvben felejthetetlen elhunytjainknak. Szép kiadványairól különben is ismeretes szerző a leg gondosabb figyelemmel állítá ki művét. — A betűk tiszták s oly nagyok, hogy a gyengébb szeműek is kényelmesen olvashatják. A kised 8-adrét napi használatra igen ezélszerű alak. Ékíti két csinos kép. Ara kötetlenül 1 frt, angolvásonban 1 frt 40 kr, bőrbén aranyfeszettel 2 frt. Mi, tekintve a pompás kiállítást, a beltartalmat, s hogy a mű tiszta jövedelme a honvédelapra van szánva, igen mérsékeltnek mondható, s azon reményünket fejezzük ki, vajha e könyv, melyet oly kedves jelenségeként üdvözlünk, s mely oly igen alkalmas az isteni gondviselésbeni hit élesztésére s ez által a lelket az élet minden szenvedéseiben megvigasztalni s bátorítani, — minél nagyobb körben hintse áldásos hatását. Megrendelhető szerzőnél (Pesten Fűrődütea 3. sz.) Hartleben és társai által minden könyvkereskedésben. □ □

— A budai fegyvertárt még ez év folytán fogják átalakítani s a királyi várpalotával egy üvegfolyosó által összekapcsolni. Az épület két emeletre lesz, az ablakokat s ajtókat meg nagyobbítják, s a falon a várpalotán lévőekkel hasonló ezífraságok fognak alkalmaztatni.

— Pest Terézvárosában „Fortuna“ czím alatt már felsőbb helyen is engedélyezett társaság alakult, kivált szegényebb iparosokból, melynek célja a szorult helyzetbe jövő egyleti tagokat 6% kamatu kölcsönrel segiteni, betegség esetében orvossal és gyógyszerrel ingyen, továbbá hetenkint 3 frt segélylyel ellátni, halálesetben utódját legalább 30 frt temetési költségben részesiteni, mihez végül a kijelölt örökös vagy jogutód visszakapja a volt tag által befizetett minden tagdíjt is. Az egylet tagja lehet valláskülönség nélkül mindenki, kizárva csupán a gyógythatlan betegségben sínlódók. A díjak igen csekélyekre vannak szabva s még könnyítetnek az által, hogy részletekben, néhány krajczáronkint fizethetők be. Az egyletnek eddig 500 frt vagyona van a pesti takarékpénztárban s mintegy 160 tagot számlál.

— Thiel Mátyásnál, Pesten városházütea (april 24-től a váci utczában), az „Arany olvasóhoz“ ájtatosságra gerjesztő cikkek legnagyobb választékban kaphatók; mint: **Szönetek** képei — kömetszetek száz számra — 18, 20, 27, 30, 35, 50, 65 kr; ilyenek színezve: 95, 110, 135, 165, 235 kr; esipkésképek 13 darab számra: 15, 24, 27, 35, 40, 45, 56, 70, 90 kr; ilyenek színezve: 95, 105, 120, 165 kr. — **Olvasók, közönségesek, kő-, üveg- és fából tucatszámra**: 9, 10, 12, 18, 22, 30, 36 kr; **finomak összelánczolja vagy zsinorra füzve**: fehér, sárga és fekete kókuszából, magból, üveg és esontból tucatszámra: 42, 48, 50, 58, 80, 100 krtól 420 krig. **Érmek sárgák és ezüstölve tucatszámra**: 6, 7, 9, 12, 15, 20, 24, 60 krig; **valódi ezüstből darabszámra**: 7, 10, 12, 15, 18, 25, 35, 105 krig. **Szorgalomjelek kiténtetésül iskolás gyermekek számára tuczata** 60 kr. **Keresztek olvasókra sárgák és ezüstölve, tucatszámra**: 3, 5, 7, 12, 35, 85 krig. Ezekon kívül mindenféle szenteltvíztartók, álló és függő feszületek, szobrok minden csak gondolható alakban. — Posta utján mutatványok is rendelhetők.

Társulati értesítő.

Kimutatás a Szent-István-Társulat igazgatósága hoz beküldött pénzekről: Zsemles István bellatinzi káplány 38 frt 55 kr; Szvoboda József váci szent-széki jegyző 163 frt 80 kr; Kubriczky András esperes és taksonyi plébános 6 frt 30 kr.

Pápa ő Szentsege részére: Pozsony-Szent-Györgyből 1 frt.

Szerkesztői üzenet. K. K-nak Csiksomlyón. A kéziratokat megkaptuk, de nem használhatjuk. — Ugyanezt Egerbe, sz. Imre életét illetőleg.

Kiadja a **Szent-István-Társulat** (Lipót-ütea 11. sz.) — Felelős szerkesztő: **Füssy Tamás.**

Pesten, 1868. Nyomtatott **Emich Gusztáv** magyar akadémiai nyomdászánál (Barátok tere 7. sz.)